

T.C.

UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

CEZA BÖLÜMÜ

ESAS NO : 1982/103

KARAR NO : 1983/536

ÖZET : MGK.nin 7 numaralı kararının 4. maddesi kapsamına giren, sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin buluna ve 1402 sayılı yasa'nın 13/b maddesinde öngörülen bağlantı koşulunu içeren suçlara ait davanın askeri yargı yerinde görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davaacı : K.H.

Sanık : Cevdet Eneş

O L A Y : Sanığın 10.3.1980 günü evinde yapılan aramada haklarında toplama kararı bulunan dergi ve kitapları bulundurmamak suretiyle emirlere muhalefette bulunduğu Lüleburgaz C.Savcılığınca iddia olunarak, eylemine uyan TCY.nin 526/1.maddesi uyarınca cezalandırılması istemiyle hakkında kamu davası açılmıştır.

Lüleburgaz Sulh Ceza Mahkemesi:29.4.1980 günü,1980/134-132 sayı ile;sanığın eyleminin TCY.nin 142.maddesine uygun bulunduğu gerekçesiyle görevsizlik kararı ile dosyayı ağır ceza mahkemesine göndermiştir.

Kırklareli Ağır Ceza Mahkemesi:14.10.1980 günü,1980/118-155 sayı ile;sanığa atılı suçun sıkıyönetim askeri mahkemelerinin el koyduğu suçlarla irtibatlı bulunduğu,

Kırklareli 33.Piyade Tümen Komutanlığı Askeri Mahkemesi:12.12.1980 günü,1980/18-18 sayı ile;33.Tümen Mahkemesi'nin sıkıyönetim mahkemesi olmayıp,sıkıyönetim mahkemesinin 1.Ordu Sıkıyönetim Mahkemesi olduğu,ancak suçun işlendiği gün gözetilerek,dosyanın Kırklareli Ağır Ceza Mahkemesi'ne gönderilmesi gerektiği,

Gerekçeleriyle görevsiz olduklarına karar vermişlerdir.

Böylece,her iki mahkemenin kesinleşen görevsizlik kararları arasında,2247 sayılı yasa'nın 14.maddesinde belirlenen olumsuz görev uyumsuzluğu doğmuştur.

İNCELEME VE GEREKÇE : Türk Ulusu adına yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü;Servet Tüzün'ün Başkanlığı'nda,Y.İsmet Ayer,Ali Suat Erkoç,Mustafa Aksoy,Necati Karakiş,Yavuz T.Özgen ve Muammer Aksüt'ün katılmaları ile yaptığı 17.10.1980 günlü toplantıda,geçici raportör Hâkim Tulez Barutoğlu'nun raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan,toplantıya Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Durmuş Ganioglu ile Askeri Yargıtay Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Mustafa Güzel'in Askeri Yargı yerinin görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

dü:

.../...

Suç, tüm yurdu kapsamına alarak 12.9.1980 günü ilân edilen sıkıyönetimden önceki üç ayın dışında, 10.3.1980'de Lüleburgaz'da işlenmiştir.

Sanık hakkında her ne kadar emirlere muhalefet etmekten dolayı TCY.nın 526.maddesi uyarınca dava açılmış ise de; Kırklareli Ağır Ceza Mahkemesi'nin görevsizlik kararında sanık hakkında komünizm propogandası yapmak suçundan dolayı görevsizlik kararı verildiği belirtildiğine ve bu karar son soruşturmanın açılmasına dair kararın tüm sonuçlarını doğurduğuna göre, sanığın eylemi iddianamede belirtildiği şekilde emirlere muhalefet değil, TCY.nın 142/1.maddesine aykırı davranmak suçudur.

Bu durumda, suçun devletin varlığına yönelik olarak işlenmesi açısından MGK.nın 7 numaralı kararının 4.maddesi kapsamına girdiği ve bu yönüyle sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin bulunduğu açıktır.

Suçun, 1402 sayılı yasa'nın değişik 13/a maddesinde öngörülen sıkıyönetim ilânından önceki üç aylık sürenin dışında işlenmesine karşın, incelenen dosya içeriğinde yer alan arama tutanağı ve Lüleburgaz Emniyet Amirliğinin 18.3.1980 günlü yazılarından, sanığın davalarına sıkıyönetim askeri mahkemelerince elkonulan yurtsever Devrimci Gençlik Derneği Başkanı olduğunun belirlenmesi nedeniyle 13/b maddesindeki bağlantı koşulu gerçekleşmiş bulunmaktadır.

Bu itibarla suç, sıkıyönetim askeri mahkemesinin görevine girmekte ve Kırklareli Ağır Ceza Mahkemesinin görevsizlik kararı sonucu bakımından yerinde olmaktadır.

33.Piyade Tümen Komutanlığı Askeri Mahkemesinin görevsizlik kararına gelince; İstanbul 1.Ordu Sıkıyönetim Komutanlığı nezdinde kurulu sıkıyönetim mahkemesinin yetki alanının Kırklareli ilini de içine alacak biçimde genişletilmesine, yukarıda değinildiği gibi suçun açıkça sıkıyönetim askeri mahkemelerinin görevine girmesine binaen, 33.Piyade Tümen Komutanlığı Askeri Mahkemesi'nin bu doğrultuda görevsizlik kararı vermesi ve dava dosyasını görevli ve yetkili sıkıyönetim komutanlığı askeri mahkemesine göndermesi gerekirken tekrar Kırklareli Ağır Ceza Mahkemesini görevli görmek suretiyle verdiği görevsizlik kararının suçun askeri yargı yerinin görevine girmesi nedeniyle kaldırılmasına karar verilmesi gerekir.

.../...

ulu

SONUÇ : Anlaşmazlığın, niteliğine göre Askeri Yargı yerinde çözülmesi gerektiğine, bu nedenle 33. Tümen Komutanlığı Askeri Mahkemesi'nin 12.12.1980 günlü, 1980/18-18 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına, 17.10.1983 gününde kesin olarak oybirliğiyle karar verildi.

Başkan

Servet Tüzün

Üye

Y. İsmet Ayer

Üye

Ali Suat Erkoç

Üye

Mustafa Aksoy

Üye

Necati Karakış

Üye

Yavuz T. Özgenç

Üye

Muammer Aksoy

D/E

24.10.83